ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਸਭਾ
ਬਨਾਮ
ਸੁਭਾਸ਼ @ ਪੱਪੂ
(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 436 ਦਾ 2022)
ਅਪ੍ਰੈਲ 01, 2022
[ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਬੀ. ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860: ਧਾਰਾਵਾਂ 146, 148, 149,302, 304 – ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਛੇ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਅਣਜਾਣ ਸਨ) ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਨੌਕਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) 'ਤੇ ਛੁਰੀ ਅਤੇ ਹਾਕੀ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ – ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 148 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਕੀ ਦੋ ਜਾਣੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ ਸ.148 ਅਧੀਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਫੈਸਲਾ: ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਛੁਰੀ ਦੇ ਵਾਰ ਨਾਲ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਛੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ – ਅਭਿਯੋਗ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਛੁਰੀ ਦਾ ਵਾਰ ਕਿਸ ਨੇ ਮਾਰਿਆ ਸੀ – ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ – ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਹਾਕੀ ਸਟਿਕ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 149 ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੂੰਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਸੈਪਟੀਸੀਮੀਆ ਕਾਰਨ ਹੋਈ, ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 302 ਰਵਾ ਧਾਰਾ 149 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ – ਧਾਰਾ 148 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਿ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 148 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ – ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ੋਰ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵੱਲੋਂ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ, ਭਾਵ ਛੁਰੀ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਅਜਿਹਾਬਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ – ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਰਵਾ ਧਾਰਾ 149 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 148 ਅਧੀਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872: ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਬਿਆਨ – ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ – ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀ

ਮ੍ਰਿਤਕ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਏਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਸੀ ਕਿ ਛੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ – ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਕਿ ਹਥਿਆਰ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਇਹ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ।

ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872: ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਬਿਆਨ – ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਸੈਪਟੀਸੀਮੀਆ ਕਾਰਨ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਮੌਤ ਪਾਈ – ਇਹ ਕੋਈ ਸਰਬਵਿਆਪੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਹੰਗਾਮੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਾਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕਾ ਕਾਨੂੰਨ, 1973: ਧਾਰਾ 464 – ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਫਰੇਮ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ – ਧਾਰਾ 464 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਕਥਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਖਾਮੀ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ – ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤੱਤ ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ

ਸੈਕਸ਼ਨ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਰ/ਵ ਧਾਰਾ 149 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਤੱਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ – ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 149 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲਗਾਉਣਾ ਇੱਕ ਖਾਮੀ ਵਾਲਾ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਫਰੇਮ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਲਡ:

1. ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਛੇ/ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-5 ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਛੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬੰਗਾਲੀ ਭਰਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਾਕੀ ਸਟਿੱਕ ਅਤੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-5-ਮੁਖ਼ਬਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 'ਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ, ਜੇਕਰ ਮਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ 05.12.1980 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮਰਨ ਦੇ ਐਲਾਨ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 6] [842-ਸੀ-ਡੀ]

2. ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਧਾਰਾ 302 r/w ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 302 ਆਰ/ਡਬਲਯੂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ 149 ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ. ਇਸ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਨਾ ਕਰਕੇ ਚਾਰਜ ਦੀ ਨੁਕਸਦਾਰ ਫਰੇਮਿੰਗ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਧਾਰਾ 464 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਕਥਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਖਾਮੀ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤੱਤ ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੈਕਸ਼ਨ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 149 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤੱਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 149 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 7, 7.1, 7.3, 8]

3. ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਧਾਰਾ 149 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚਾਕੂ ਦਾ ਵਾਰ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਵੀ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਚਾਕੂ ਦੇ ਵਾਰ ਨਾਲ ਸੱਟ ਖਾਧੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਛੇ ਤੋਂ ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ। ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ - ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਭਾਸ਼ @ ਪੱਪੂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਪੱਪੂ ਪੁੱਤਰ ਬੈਜਨਾਥ - ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਜਵਾਬੀ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਹਾਕੀ ਦੀ ਛੜੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚਾਕੂ ਦਾ ਵਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਵਾਬੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੰਗਾਲੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 149 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ। ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਜਵਾਬੀ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਰ/ਵ ਧਾਰਾ 149 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੀਸ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਸੈਪਟੀਸੀਮੀਆ ਕਾਰਨ ਹੋਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧੀਨ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਜਵਾਬੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਰ/ਵ ਧਾਰਾ 149 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ

304 ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 10, 11, 11.1]

4. ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਕਥਿਤ ਹਥਿਆਰ ਇੱਕ ਹਾਕੀ ਸਟਿੱਕ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 148 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਅਨੁਸਾਰ, ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਦੰਗਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਸਸਜਿਤ ਹੈ ਜੋ ਹਮਲੇ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। "ਦੰਗਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 146 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 146 ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਇਕੱਠ ਦੇ ਆਮ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਬਲ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਇਕੱਠ ਦਾ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਦੰਗਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਛੇ ਤੋਂ ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਲ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ, ਭਾਵ, ਛੁਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੰਗਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਇਕੱਠ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਬਲ/ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 12.1]

ਫੈਨੁਲ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਝਾਰਖੰਡ, (2019) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 549; ਅੰਨਾਰੈਡੀ ਸੰਬਸਿਵਾ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, (2009) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 546 : [2009] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 755; ਸੰਜੇ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, (2016) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 62 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਰੋਹਤਾਸ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (2020) 14 ਸਕੇਲ 14; ਅਲਿਸਟਰ ਐਂਥਨੀ ਪਰੇਰਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾ□ਟਰ ਰਾਜ (2012) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 648 : [2012] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 145; ਲਕਸਮਣ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾ□ਟਰ ਰਾਜ (2002) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 710 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਹਵਾਲਾ

2019) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 549 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 3.7

2009) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 755 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 3.7

2012) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 145 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 3.7

2002) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 710 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 4.4

2016) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 62 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 4.6

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ: ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 436 ਦਾ 2022.

ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 30.08.2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬੀ – ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 148 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤੱਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:-

2.1 ਇੱਕ ਹਰੀ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-5) ਨੇ 04.12.1980 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 5:15 ਵਜੇ ਪੀ.ਐਸ. ਫਿਰੋਜ਼ਾਬਾਦ (ਦੱਖਣੀ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਅਗਰਾ, ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਵਿਰੁੱਧ – ਸੁਭਾਸ਼ @ ਪੱਪੂ, ਪ੍ਰਮੋਦ, ਮੁੰਨਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਅਣਜਾਣ ਮੁੰਡਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ 04.12.1980 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 2:00 ਵਜੇ, ਸੁਭਾਸ਼ © ਪੱਪੂ, ਪ੍ਰਮੋਦ ਅਤੇ ਮੁੰਨਾ ਲਾਲ ਤਿੰਨ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਗੱਲਾਮੰਡੀ ਫਿਰੋਜ਼ਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਰੀ ਓਮ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਆਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸੋਟੀਆਂ, ਹਾਕੀ ਸਟਿਕ ਅਤੇ ਛੁਰਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਦੇ ਚੀਨੀ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਪਰ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਨੌਕਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਬੰਗਾਲੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਫਿਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੁਰੇ ਦਾ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ ਹਾਕੀ ਸਟਿਕ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 147, 148, 323, 324 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੰਗਾਲੀ, ਪੀੜਤ ਨੇ 05.12.1980 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11:40 ਵਜੇ ਅਗਰਾ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਐਨ. ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਲੈ ਰਹੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਗਰਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣਾ ਮਰਨ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਕਿ ਜਖਮੀ ਬੰਗਾਲੀ ਦੀ ਮੌਤ 04.01.1981 ਨੂੰ ਹੋ ਗਈ।

PW-8 & 2.3 PW-5, ਜਾਣਕਾਰ ਮੁਖਾਲਫਤ ਕਰ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦੰਡ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ (ਸੀਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਧਾਰਾ 313 ਸੀਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਮਰਨ ਵੇਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੱਪੂ ਪੁੱਤਰ ਬੈਜਨਾਥ ਦਾ ਨਾਮ ਉਲੇਖਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੁਭਾਸ਼ @ ਪੱਪੂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਪੱਪੂ ਪੁੱਤਰ ਬੈਜਨਾਥ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੁਭਾਸ਼ @ ਪੱਪੂ ਬੈਜਨਾਥ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਮਰਨ ਵੇਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਭਾਸ਼ @ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 148 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਮੋਦ ਅਤੇ ਮੁੰਨਾ ਲਾਲ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਭਾਸ਼ @ ਪੱਪੂ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 148 ਅਧੀਨ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਆਰ.ਆਈ. ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

2.3 PW-5, ਮੁਖ਼ਬਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਆਨ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ (ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਇਹ ਸੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਪੱਪੂ ਪੁੱਤਰ ਬੈਜਨਾਥ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੁਭਾਸ਼ ਉਰਫ ਪੱਪੂ ਹੈ। ਉਂਜ, ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਪੱਪੂ ਪੁੱਤਰ ਬੈਜਨਾਥ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੁਭਾਸ਼ @ ਪੱਪੂ ਹੈ ਬੈਜਨਾਥ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਮਰਨ ਦੇ ਐਲਾਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਉਰਫ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 148 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਮੋਦ ਅਤੇ ਮੁੰਨਾ ਲਾਲ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 148 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਆਰ.ਆਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਉਰਫ ਪੱਪੂ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

2.4 ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਭਾਸ਼ @ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਭਾਸ਼ @ ਪੱਪੂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਭਾਸ਼ @ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 148 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਛੁਰੀ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੱਪੂ ਪੁੱਤਰ ਬੈਜਨਾਥ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਕੀ ਸਟਿੱਕ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਸੁਭਾਸ਼ @ ਪੱਪੂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਛੁਰੀ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ ਕਿ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਛੁਰੀ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

2.5 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਰਾਜ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

3. ਮਿਸ ਗਰਿਮਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਰਿਸ਼ਠ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਜੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 148 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

3.1 ਮਿਸ ਗਰਿਮਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਰਿਸ਼ਠ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਜੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲੇ05.12.1980 ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਡਿਵੀਜਨਲ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲੇਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬੀ - ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 149 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

3.2 ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ PW-5 ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬੀ - ਸੁਭਾਸ @ ਪੱਪੂ ਨੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 148 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

3.3 ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ PW-5, ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ -ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਇਕੱਠ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ, ਬੰਗਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ (ਜਖਮੀ) ਕਰਨ ਲਈ, ਦੰਗਾ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਗਲਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 149 ਅਧੀਨ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਨਾਲ ਟ੍ਰਾਇਲ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

3.4 ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਬੰਗਾਲੀ ਦੀ ਮੌਤ ਚਾਕੂ ਦੀ ਸੱਟ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬੀ – ਦੋਸ਼ੀ - ਸੁਭਾਸ @ ਪੱਪੂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਕੀ ਸਟਿਕ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਜਵਾਬੀ, ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਰਹੂਮ ਬੰਗਾਲੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਆਰ/ਡਬਲਿਊ ਧਾਰਾ 149 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

3.5 ਮਿਸ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੱਲੋਂ, ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬੀ – ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 148 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬੀ -ਦੋਸ਼ੀ - ਸੁਭਾਸ @ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਛੇ ਤੋਂ ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ, ਦੋ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਨਾਲ ਮਾਮਲਾ ਧਾਰਾ 148 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 148 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰੋਹਤਾਸ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਹਰਿਆਣਾ, (2020) 14 ਸਕੇਲ 14 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

3.6 ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਗਰਿਮਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਅਗਲਾ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਲਿਕ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-5 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ ਕਿ ਜਵਾਬੀ - ਸੁਭਾਸ @ ਪੱਪੂ

ਨੇ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਪੂ ਪੁੱਤਰ ਬੈਜਨਾਥ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਕੀ ਸਟਿੱਕ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-5, ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਵਿਰੋਧੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਕੋ ਸਬੂਤ ਜੋ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਉਹ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਬਿਆਨ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੱਪੂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਕੀ ਸਟਿੱਕ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਚਾਕੂ ਦੇ ਘਾਵ ਕਾਰਨ ਮਰ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਵੀ ਜਵਾਬੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਰੀਡ ਵਿਦ ਸੈਕਸ਼ਨ 149 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 148 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਆਰੋਪੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ 302 ਅਤੇ 148 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ, ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 05.12.1980 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

3.7 ਉਪਰੋਕਤ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੈਨੁਲ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਝਾਰਖੰਡ, (2019) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 549; ਅਨਨਰੈਂਡੀ ਸੰਬਸਿਵਾ ਰੈਂਡੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, (2009) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 546; ਐਲਿਸਟਰ ਐਂਥਨੀ ਪਰੇਰਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, (2012) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 648 ਅਤੇ ਰੋਹਤਾਸ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਹਰਿਆਣਾ, (2020) 14 ਸਕੇਲ 14, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

4. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸ਼੍ਰੀ ਦੀਪਕ ਗੋਏਲ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜੋ ਜਵਾਬੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਦੁਆਰਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4.1 ਇਹ ਜੋਰਦਾਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 148 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੁਭਾਸ਼ (ਇੱਕ ਪੱਪੂ ਨੇ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਮਰਨ ਜੋਗ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੱਪੂ ਨੇ ਹਾਕੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

4.2 ਇਹ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਮਰਨ ਜੋਗ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚਾਕੂ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਰਨ ਜੋਗ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੱਪੂ ਨੇ ਹਾਕੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਚਾਕੂ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 149 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਠਹਿਰਾਉਣ ਕਾਰਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 149 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

4.3 ਇਹ ਹੋਰ ਜੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਰਨ ਜੋਗ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੱਪੂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਹਾਕੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ/ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 148 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

4.4 ਇਹ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਹੋਰ

ਵੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਮਰਨ ਜੋਗ ਬਿਆਨ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, 05.12.1980 ਨੂੰ ਮਰਨ ਜੋਗ ਬਿਆਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਕਸਮਣ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, (2002) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 710 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4.5 ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਥਿਆਰ – ਹਾਕੀ ਸਟਿਕ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਵਰਤਿਆ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4.6 ਇਹ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਹੋਰ ਵੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਮੌਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਲੈਂਦਿਆਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਸੈਪਟੀਸੀਮੀਆ ਕਾਰਨ ਹੋਈ, ਇਸ ਲਈ ਕੇਸ ਸ਼ਾਇਦ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ II ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।II ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੰਜੇ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, (2016) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 62. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਵਿਕਲਪਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਤੋਂ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ II ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਤੱਕ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਮਿਸ ਗਰਿਮਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਜੇ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਤੱਕ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਰਿਮਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਸੰਜੇ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ, ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I ਆਈਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

5. ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ।

6. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਫਸਰ ਨੇ 05.12.1980 ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਛੇ/ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜੋ ਹਰੀ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-5) ਨੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲੇਖਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਛੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਬੰਗਾਲੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਕੀ ਸਟਿਕ ਅਤੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਹਰੀ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-5) - ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦੇ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ 05.12.1980 ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲਕਸਮਣ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਬਿਆਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਹਾਲਤ ਇੰਨੀ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਬਿਆਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਬਿਆਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲਕਸਮਣ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੋਈ ਸਰਬਵਿਆਪੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਬਿਆਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੋਈ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਾਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਬਿਆਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਜਖਮੀ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ, ਜੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਬਿਆਨ 05.12.1980 ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਾਇਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ 05.12.1980 ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ

ਕੀਤਾ।

6.1 ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੇ ਤੋਂ ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੱਪੂ ਪੁੱਤਰ ਬੈਜਨਾਥ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂਐਲਾਨ, ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਭਾਸ਼ @ ਪੱਪੂ ਪੁੱਤਰ ਬੈਜਨਾਥ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ; ਉਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ।

7. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਜਵਾਬੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਆਰ/ਡਬਲਿਊ ਧਾਰਾ 149 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਇਰਾਦਤਨ ਬੰਗਾਲੀ ਦੀ ਮੌਤ ਕਾਰਨ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ (ਵੀਡੀਓ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮਡ ਤੇ 06.10.1983)। ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ – ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 148 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਵੀਡੀਓ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮਡ ਤੇ ਮਿਤੀ 04.05.1983, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਲਲੇਖਿਤ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਇਕੱਠ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਯਾਨੀ ਬੰਗਾਲੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ, ਯਾਨੀ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਬੰਗਾਲੀ ਨੂੰ ਵਾਰ ਕਰਕੇ ਦੰਗਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 148 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ। 04.05.1983 ਅਤੇ 06.10.1983 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

“ਐਗਰਾ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਐਡ. ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ
ਐਸ.ਟੀ. ਨੰਬਰ 361/1982
ਚਾਰਜ

ਮੈਂ, ਗੰਗੂ ਰਾਮ, ਦਸਵੇਂ ਐਡ. ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਐਗਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦ @ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ:

ਪਹਿਲਾ:- ਕਿ ਤੁਸੀਂ 04.12.1980 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 3.00 ਵਜੇ ਗੱਲੇ ਕੀ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਸਰਕਲ ਪੀ.ਐਸ. ਫਿਰੋਜ਼ਾਬਾਦ ਸਾਊਥ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਇਕੱਠ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਯਾਨੀ ਬੰਗਾਲੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ (ਜਖਮੀ) ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਬੰਗਾਲੀ ਨੂੰ ਵਾਰ ਕਰਕੇ ਦੰਗਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 148 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਜ੍ਞਾਨ ਵਿੱਚ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ।

ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਚਾਰਜ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਓ।

ਮਿਤੀ: ਮਈ 4ਥ$_{SUPERSCRIPT}$, 1983

ਦਸਵੇਂ ਐਡ. ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਐਗਰਾ ਚਾਰਜ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ।

ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਮਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਦਸਵੀਂ ਐਡ. ਸੈਸ਼ਨਜ ਜੱਜ
ਆਗਰਾ

ਮਿਤੀ: ਮਈ 4ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$, 1983

ਆਗਰਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ IX ਐਡਜ. ਸੇ.ਜੱਜ ਆਗਰਾ

ਐਸ.ਟੀ. ਨੰਬਰ 361/82

ਮੈਂ, ਜੀ.ਐਲ. ਗੁਪਤਾ IX ਐਡਜ.ਐਸ.ਜੇ. ਆਗਰਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹਾਂ
ਸੁਭਾਸ਼ @ ਪੱਪੂ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ:-

ਕਿ ਤੁਸੀਂ 4.12.80 ਨੂੰ ਲਗਭਗ 3 ਵਜੇ ਮੋਹੱਲਾ ਗੱਲੇ ਕੀ
ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਫਿਰੋਜ਼ਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ, ਪੀ.ਐਸ. ਫਿਰੋਜ਼ਾਬਾਦ ਦੱਖਣੀ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ
ਜਿਲ੍ਹਾ ਆਗਰਾ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਇਰਾਦਤਨ ਬੰਗਾਲੀ ਦੀ ਮੌਤ ਕਾਰਨ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ

ਜੋ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਜਾਣ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ ਤੇ ਅਜਮਾਏ ਜਾਓ।

ਮਿਤੀ: ਅਕਤੂਬਰ 6, 1983

IX ਐਡਜ.ਐਸ.ਜੇ. ਆਗਰਾ

ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ।

(ਹਿੰਦੀ) ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਅਜਮਾਇਆ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।

IX ਐਡਜ.ਐਸ.ਜੇ. ਆਗਰਾ

7.1 ਉਪਰੋਕਤ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਰ/ਵ ਧਾਰਾ 149 ਅਤੇ
ਧਾਰਾ 148 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ।
ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 149 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਅਸਫਲ ਫਰੇਮਿੰਗ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ,
ਧਾਰਾ 464 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 464 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ: -

“464. ਦੋਸ਼ ਫਰੇਮ ਨਾ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ, ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ।—(1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ, ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾਕਿ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ, ਛੁੱਟਣ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਿਸਜੋਇੰਡਰ ਆਫ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ, ਅਪੀਲ, ਪੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ।

(2) ਜੇਕਰ ਅਪੀਲ, ਪੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ-

(a) ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਨੂੰ

ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਮੁੜ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ;

(b) ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ, ਛੁੱਟ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਵੇਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕਿ ਇਸਨੇ ਜੋ ਵੀ ਢੰਗ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ਉਸ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਹੋਵੇ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਬਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੈਧ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ।"

7.2 ਸੈਕਸ਼ਨ 464 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਨੁਲ ਖਾਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂ/ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਿਖਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

7.3 ਅੰਨਾਰੈਡੀ ਸੰਬਸਿਵਾ ਰੈੱਡੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 149 ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 302 ਰੀਡ ਵਿਦ ਸੈਕਸ਼ਨ 149 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 149 ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 149 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸੈਕਸ਼ਨ 464 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਖਾਮੀ, ਜਾਂ ਕਥਾ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਹੋਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤੱਤ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

8. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ 04.05.1983 ਅਤੇ 06.10.1983 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 149 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤੱਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 149 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।

9. ਹੁਣ, ਜਿਹੜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਹਥਿਆਰ – ਹਾਕੀ ਸਟਿੱਕ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਈ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹਥਿਆਰ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

10. ਹੁਣ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 149 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਛੁਰੇ ਦਾ ਵਾਰ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਵੀ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਛੁਰੇ ਦੇ ਵਾਰ ਨਾਲ ਸੱਟ ਖਾਧੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਛੇ ਤੋਂ ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ। ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ – ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਭਾਸ਼ @ ਪੱਪੂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਪੱਪੂ ਪੁੱਤਰ ਬੈਜਨਾਥ – ਇਥੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਜਵਾਬੀ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਹਾਕੀ ਸਟਿੱਕ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਧਾਰਾ 149 ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੰਗਾਲੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ।

11. ਹੁਣ, ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ, ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜਵਾਬੀ -ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 149 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੀਸ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਸੈਪਟੀਸੀਮੀਆ ਕਾਰਨ ਹੋਈ।

11.1 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸੰਜੇ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਵਾਬੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 149 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।

12. ਹੁਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 148 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 148 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਿਡ/ਚਾਰਜਡ/ਟ੍ਰਾਈਡ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਅਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਛੇ ਤੋਂ ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਛੇ ਤੋਂ ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਿਡ/ਚਾਰਜਡ/ਟ੍ਰਾਈਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਧਾਰਾ 148 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ।

12.1 ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਹਾਕੀ ਸਟਿਕ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ – ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 148 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਅਨੁਸਾਰ, ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਦੰਗਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਇਕ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ ਜਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਜੋ ਇਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਸਸਜਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। “ਦੰਗਾ” ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 146 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 146 ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਵਲੋਂ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਵਲੋਂ, ਉਸ ਇਕੱਠ ਦੇ ਆਮ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ, ਜੋਰ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਇਕੱਠ ਦਾ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਦੰਗਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਛੇ ਤੋਂ ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜੋਰ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਨੇ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ, ਭਾਵ, ਛੁਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੰਗਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਇਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਜੋਰ/ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਧਾਰਾ 148 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I ਰ/ਵ ਧਾਰਾ 149 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਧਾਰਾ 148 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ II ਰ/ਵ ਧਾਰਾ 149 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦਸ ਸਾਲ ਆਰ.ਆਈ. ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਨਾਲ ਹੀ 5,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੋਰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਆਰ.ਆਈ. ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 148 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਵੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਆਰ.ਆਈ. ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਨਾਲ ਹੀ 5,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੋਰ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਆਰ.ਆਈ. ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਦੋਵੇਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਚੱਲਣਗੀਆਂ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕੇ।

ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਖਰਚੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਵੀ ਨਿਪਟਾਈ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ
(ਸਹਾਇਤਾ : ਸ਼ੇਵਾਲੀ ਮੋਂਗਾ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਅਪੀਲ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate